

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 60. Quid ad hunc casum sit dicendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

quenter peti, si maritus non contentus nocturna redditione, etiam per diem petendi consuetudinem habeat; aliud est, si quandoque tantum per diem peteret.

397. §. 7. Uxor sciens ex iudicio Medicorum, se concipiat & pariat, fore per hoc in proximo periculo vitæ, illicitè ejicit semen, uti habet communis & certa, contra *Fagundez*: itaque vel deprecetur, vel neget debitum, nam secundum dicta n. 395. non tenetur reddere cum tali periculo.

398. §. 8. Uxor non peccat communicando in causa Matrimonii, aliisque rebus omnibus cum viro suo excommunicato, dummodo in crimine ipso non communicet, Cap. *Quoniam multos*, l. 1. q. 3. similiter vir cum uxore excommunicata. Quod valet, etiam si tantum ratum sit Matrimonium, & quamvis uterque esset excommunicatus. Possuntque ista pluribus videri delecta apud *Sanch.* l. 9. d. 14., ubi plura habet circa conjuges excommunicatos.

399. §. 9. Confessarius debet monere penitentem, si advertat eum negare debitum: tum autem est causa id suspicandi, si sint continuæ rixæ inter ipsos, hinc suaviter rogari potest, an etiam omnia præstet, ad quæ obligatur, conjugis suo vel suæ. De obligatione reddendi in primo bimestri, dicitur à n. 419. Ad quid teneatur uxor, si vir propter arctitudinem vasæ non possit habere copulam, dicitur n. 798.

400. Q. 60. Quid ad hunc casum sit dicendum: Cajus viduus procatu Claudiam, quæ in Matrimonium consentire noluit, nisi Cajus promitteret ei mille imperiales ad liberam ejus dispositionem in perpetuum dandos. Fasit hoc Cajus,

noctur. sed in Matrimonio invenit Claudiam minus
 consue. habilem ad copulam, ita ut actum Matrimo-
 que tan- niale sepius consummare non possit: & cum
 rum, se- alleveranter dicat se eo solum animo eandem
 nimo pe- duxisse sub tanto pretio, ut reliquis vitæ diebus
 et conti- uteretur licitis delectationibus Matrimonii,
 e vel de- Querit, an teneatur totam illam summam dare
 cundum Claudia. *Respondeo.* Si Claudia possit servare mode-
 tali pe- ratibus conjugii, ita ut Cajus non ideo sub-
 do in tit- eas periculum incontinentiæ, vel patiatur gra-
 um vno- vestationes, Cajus tenetur præstare; quod
 mine pa- promissit, quia Claudia non censetur se obligas-
 tos, 11. se, nisi ad quod tenentur conjuges, conjux au-
 unicata- tem non tenetur reddere debitum conjugi im-
 Matrimo- moderatè petenti, uti n. 396. dictum est. E con-
 munita- tra, si Claudia non possit ei præstare illas dele-
 dedica- ctationes licitas & moderatas, videtur probabi-
 et circa- le, quod Cajus possit retinere, & Claudia tenea-
 ceniten- tur remittere partem promissæ summæ. Ratio 1.
 tum au- esse potest, quia corpus Claudiæ hic habet se ve-
 nuz rix- lute merx habens vitium occultum, ergo sicuti
 , an eti- vendens talem mercem postea tenetur restituere,
 conjugi- quanti æstimabile erat hoc vitium, ita Clau-
 ni primo- dia tenebitur remittere, quanti judicio pruden-
 teneatur- tam æstimabilis est ista inadæquata carentia li-
 non pos- citæ delectationis. 2. Cajus dicit, se eo solum ani-
 : Cajus- mo duxisse Claudiam sub tanto pretio, ut licitis
 Matrimo- delectationibus Matrimonii uteretur, quando
 mittere- eam qualitas ignorata (licet accidentalis sit)
 spofitio- fuit tota ratio & finis & unicum motivum cele-
 Cajus- brandi contractum, illâ deficiente consensus est
 sed- omnino involuntarius, adoque nullus, uti ex-
 pressè *Onnate De contr. d. 3. n. 131.* sicuti si ego
 sacerdos volens me vestire, absens emerim pan-
 tum, quem putabam nigrum, erat autem al-
 bus,

201
 mor.
 Claudii
 a Croix
 VIII
 C. A.

bus, quamvis nigredo sit qualitas valde accidentalis panno, tamen emptio est nulla, qui deficit totus finis & unicum motivum merceptionis, ergo. Pro opposita parte est, quod major vel minor habilitas corporis in Claudia non venerit in contractum, neque ad illam majorem habilitatem consensum suum restrinxit Cajus (alioquin ipsum Matrimonium esset invalidum) ergo sicuti absolute consensit in Matrimonium, ita etiam in donationem illam summam. *Nec obstat*, quod non consensisset, si scivisset defectum corporis in Claudia, nam hoc non obstante consensit nunc absolute, actus autem alius, qui futurus fuisset, si defectum illum scivisset, non obstat valori contractus nunc absolute initi. Unde ad 1. rationem in oppositum respondeo. Majorem habilitatem corporis non fuisse mercem, cum in contractum non venerit, nec de illa mentio sit facta, sed merx erat corpus secundum se habile ad validum Matrimonium. Ad 2. n. totum finem vel motivum deficere, quia simpliciter potest consummare Matrimonium, & hæc erat substantia finis, quod autem non possit tam sæpe, per accidens est, quia frequentior usus non venit in contractum. Hæc in utramque partem occurrerunt. Attamen putandum hic debere distingui duos contractus: Primus est Matrimonii, de cuius valore dubitari non debet. Secundus contractus est de pretio mille imperialium, qui per accidens adjectus: & de hoc solo est quaestio, neque de ejusmodi contractibus debet judicari idem, quod de Matrimonio, ut omnes notant cum *Sanch. l. 7. d. 18. n. 18. Leg. De just. l. 2. c. 17. n. 29.* Itaque imprimis putandum est, si præsciverit inhabilitatem suam de

frequentem copulam, commiffisse dolum, ob
 quem contractus manet rescindibilis secundum
 arbitrium Caji, aut saltem reducibilis ad æqua-
 litatem, uti habent Authores omnes commu-
 nitimè. Deinde etiamfi Claudia cum pura ig-
 norantia & bonâ fide processerit, tamen adhuc
 videntur urgere rationes allatæ pro Cajo: qui-
 bus addo hanc: nam hic contractus fuit merè
 lucrativus respectu Claudiæ, quæ ad nihil se re-
 ciprocè obligavit, adeoque reipsa fuit gratuita
 promiffio vel donatio illius summæ: hoc suppo-
 fito, communis & vera sententia est cum *Molina*,
Tom. 1. De just. d. 22. n. 89. ejusmodi promiffio-
 nem vel donationem gratuitam vitari eti-
 am ex solo errore, etiamfi non fit circa substan-
 tiam, si error talis fit, ut sine eo non fieret pro-
 missio vel donatio, quia concedens non aliter
 videtur concedere, nisi stante veritate causæ,
 quæ apud se movetur ad concedendum, uti ait
Leg. supra, idem firmans in aliis exemplis. Hinc
 eodem puto standum pro Cajo: Quia tamen
 Cajo non poterit in foro externo probare illud
 fuisse unicum suum motivum dandi illud pre-
 cium, suadendum est, ut potiùs componat cum
 Claudiâ. Ita judicavi cum alio Doctore an. 1709.

DUBIUM III.

401.

An & quibus ex causis possit fieri divortium.

Resp. I. Et si Matrimonium consummatum
 inter Christianos nullo casu solvi possit,
 quoad vinculum, vivente utroque conjuge
 (vide *Sanch. & Perez d. 20. f. 9. & d. 55. f. 4.*) divor-
 tium tamen, seu potiùs separatio quoad tho-
 rum sit sequentibus casibus:

R

I. Si

201
 mor.
 Claudi
 a Crox
 VIII